

מה מותר להדביק לצ'אט? הכללים החדשים לשימוש בבינה מלאכותית במשרד ובקליניקה

בספטמבר 2026 הפכו ההנחיות של לשכת עורכי הדין לשימוש ב-AI לרף מחייב. המדריך מתרגם אותן להחלטות יומיומיות: באיזה כלי מותר לעבוד, איזה מידע אסור להזין, מתי מספרים ללקוח, ומה מותר לסוכן לעשות לבד. עם פרק מקביל לרופאים ולרואי חשבון.

מבוסס על: גילוי דעת את/60/24 המעודכן, ספטמבר 2026

ועל: כללי האתיקה של ההסתדרות הרפואית ל-AI, אפריל 2026

מתאים ל: עורכי דין, רופאים, רואי חשבון ויועצים זמן קריאה: כ-35 דקות

התשובה בקצרה

אם אתם עורכי דין, מותר לכם להשתמש ב-ChatGPT, ב-Claude או ב-Gemini, אבל מעכשיו יש כללים, ומי שלא עומד בהם נחשב לכאורה כמי שהפר את חובותיו האתיות. הכלל החשוב ביותר: מידע של לקוח לא נכנס לכלי "פתוח", כלומר לכלי שאין לכם לגביו התחייבות כתובה שהמידע לא ישמש לאימון ולא ייצא החוצה. רוב החשבונות האישיים הם כלים פתוחים, ומחיקת שם הלקוח לא הופכת את המידע לבטוח. כל פסק דין, נתון או ניסוח שהכלי מחזיר אתם בודקים בעצמכם לפני שהוא יוצא מהמשרד. ללקוח מספרים כשהשימוש מהותי, וסעיף כללי בהסכם שכר הטרחה לא נחשב הסכמה. סוכן AI רשאי לבצע פעולות טכניות שאתם הגדרתם מראש, אבל לא להחליט, לייצג או להגיש במקומכם. רופאים ורואי חשבון כפופים לכללים שונים, אבל ההיגיון זהה, ולכן המדריך מתאים לכל המקצועות ומסמן בכל פרק איפה יש הבדל.

מה במדריך

1. [מה השתנה בספטמבר 2026, ולמה זה מחייב](#)
2. [שישה מושגים שכל השאר נשען עליהם](#)
3. [כלי פתוח או סגור: איך יודעים באיזה כלי אתם עובדים](#)
4. [מה נחשב "מידע מוגבל"](#)
5. [התממה: למה מחיקת השם לא מספיקה](#)
6. [עץ ההחלטה: מותר להדביק?](#)
7. [חובת האימות: פרוטוקול בחמישה צעדים](#)
8. [מתי מספרים ללקוח, ומתי צריך הסכמה](#)
9. [סוכני AI: מה מותר להם לעשות לבד](#)
10. [המשרד: נוהל, הכשרה וספקים](#)
11. [תוכנית יישום ורשימת בדיקה](#)
12. [מילון מונחים](#)

1. מה השתנה בספטמבר 2026, ולמה זה מחייב

במאי 2024 פרסמה ועדת האתיקה הארצית של לשכת עורכי הדין "גילוי דעת מקדים" על שימוש בבינה מלאכותית. הוא נכתב כהמלצה ראשונית, אבל בתוך שנתיים קרה לו משהו שהוועדה עצמה מציינת: בתי המשפט, כולל בית המשפט העליון, ציטטו אותו, ושופטים הטילו סנקציות על עורכי דין שלא עמדו בו. ב-18 בספטמבר 2026 פרסמה הוועדה נוסח מעודכן, באותו מספר החלטה, את/60/24, והפעם הוא כתוב כמסגרת כללים ולא כאזהרה.

100K

עורכי דין בישראל
שהכללים חלים
עליהם

6

מצבים שבהם חובה
לספר ללקוח על
השימוש

66

סעיפים, כולל פרקים
חדשים על המשרד
ועל סוכני AI

28

עמודים בנוסח המלא,
לעומת מסמך קצר
ב-2024

השינוי המרכזי: חזקה

המשפט החשוב ביותר בגילוי הדעת מופיע כבר בפתיחה. אם עורך דין לא עמד בהוראות, זו "חזקה לכאורה" שהוא הפר את חובותיו האתיות. מנגד, אם עמד בהן, זו אינדיקציה משמעותית לכך שפעל באופן סביר. בפועל, גילוי הדעת הפך מרשימת עצות לסטנדרט שמולו ימדדו אתכם בתלונה, בהליך משמעותי או בביקורת שיפוטית.

מונח: חזקה לכאורה (הניתנת לסתירה)

מה זה

הנחת מוצא שבית הדין או הוועדה יוצאים ממנה, עד שמוכח אחרת. נטל ההוכחה עובר אליכם: לא המתלונן צריך להוכיח שפעלתם ברשלנות, אתם צריכים להסביר למה הסטייה הייתה סבירה.

דוגמה

עו"ד נועה ברק הדביקה טיוטת הסכם מכר עם פרטי הקונים לחשבון ChatGPT אישי. אם תוגש נגדה תלונה, הוועדה תצא מהנחה שהיא הפרה את חובת הסודיות. כדי לסתור את החזקה, נועה תצטרך להראות, למשל, שהלקוח נתן הסכמה מפורשת וקונקרטית לשימוש הזה.

מה עוד חדש לעומת 2024

נושא	2024: גילוי הדעת המקדים	2026: הנוסח המעודכן
מעמד	הכוונה ראשונית ואזהרות	"רף מינימלי", עם חזקה להפרכה
הגדרות	כלליות	הגדרות מפורטות: סוכן AI, כלי פתוח וסגור, מידע מוגבל, התממה
כשירות	להבין את הכלי	"אוריינות AI" כחובה מתמשכת, שמתחדשת כשהכלי משתנה
אימות	לבדוק את הפלט	אימות עצמאי ויסודי של כל תוצר, לפני כל שימוש
שקיפות	המלצה לשקול	שישה מצבים מוגדרים שמחייבים שקיפות, והסכמה קונקרטית למידע מוגבל
המשרד	כמעט לא נדון	פרק שלם: אחריות הנהלה, נהלים, הכשרה, חומות סיניות, ספקים
סוכנים	לא נדון	פרק חדש עם קווים אדומים ועם פעולות מותרות

ומה עם שאר המקצועות?

גילוי הדעת מחייב רק עורכי דין. אבל באפריל 2026 פרסמה הלשכה לאתיקה של ההסתדרות הרפואית מסמך "כללי אתיקה בשימוש בבינה מלאכותית ברפואה", ומעל כולם חל חוק הגנת הפרטיות, שתיקון 13 שלו נכנס לתוקף באוגוסט 2025. ההיגיון בכל המסמכים זהה: האדם אחראי, הסודיות קודמת לנוחות, ותוצר של מכונה נבדק לפני שמשתמשים בו.

עורכי דין

גילוי דעת את/60/24 (ספטמבר 2026) מחייב. עומד לצד כללי האתיקה המקצועית (כללים 19 ו-21 על סודיות) וסעיף 90 לחוק הלשכה.

רופאים

"כללי אתיקה בשימוש בבינה מלאכותית ברפואה" של הלשכה לאתיקה בהר"י (אפריל 2026): חמישה ערכי יסוד ו-11 הנחיות. לצדם חוק זכויות החולה ונהלי המוסד שבו אתם עובדים.

רואי חשבון ויועצים

לא מצאנו הנחיה ייעודית ל-AI. חלים חובת הסודיות המקצועית, הכללים על התנהגות שאינה הולמת, וחוק הגנת הפרטיות. הערת המדריך: עקרונות המדריך הזה הם ברירת מחדל סבירה גם עבורכם.

2. שישה מושגים שכל השאר נשען עליהם

גילוי הדעת הוסיף פרק הגדרות, והוא לא טכני כמו שהוא נשמע. כל אחד מהמושגים האלה הוא מפתח להחלטה מעשית: באיזה כלי לעבוד, מה להזין, ומתי לעצור.

מונח: בינה מלאכותית גנרטיבית ומודל שפה גדול

מערכת שיוצרת תוכן חדש (טקסט, תמונה, קול, קוד) על סמך דפוסים שלמדה מכמויות עצומות של נתונים. "מודל שפה גדול" (LLM) הוא המנוע שמאחורי צ'אטים כמו Gemini ו-ChatGPT, Claude.

מה זה

כשד"ר אמיר לוי מבקש מ-Claude לנסח מכתב הסבר למטופל על ניתוח ארתרוסקופיה, המודל לא "יודע" רפואה. הוא מנבא איזה טקסט סביר שיופיע אחרי הבקשה. לכן הניסוח יכול להיות משכנע וגם שגוי.

דוגמה

מונח: סוכן (AI Agent)

מה זה

מערכת שלא רק עונה, אלא פועלת: מתכננת רצף צעדים, בוחרת כלים, ומתחברת למערכות אחרות כמו מייל, יומן או מערכת מסמכים, בלי שאדם מאשר כל צעד.

דוגמה

רו"ח דנה שחר מפעילה סוכן שקורא כל בוקר את תיבת המייל, מזהה חשבוניות של לקוחות ומקליד אותן לתוכנת הנהלת החשבונות. זה סוכן. צ'אט שהיא מדביקה אליו חשבונית ושואלת שאלה הוא לא סוכן.

מונח: כלי פתוח וכלי סגור

מה זה

כלי סגור הוא כלי שיש לגביו התחייבות כתובה וברורה של הספק: המידע נשמר בסביבה מבוקרת, לא משמש לאימון המודל, ולא נגיש מעבר לנדרש. כל כלי אחר הוא כלי פתוח. הסיווג נקבע לפי החוזה, סוג החשבון וההגדרות, לא לפי שם המוצר.

דוגמה

אותו ChatGPT יכול להיות פתוח בחשבון האישי של נועה וסגור בחשבון הארגוני של המשרד שלה, אם המשרד חתם על הסכם שאוסר אימון. פרק 3 מסביר איך בודקים.

מונח: תוצר AI

מה זה

כל דבר שהכלי מחזיר: טיוטה, סיכום, סקירת פסיקה, ניתוח, תמונה או קוד. החובה לאמת חלה על כל תוצר כזה.

דוגמה

טבלה שהכלי בנה מתוך 40 חשבוניות היא תוצר AI, גם אם דנה רק ביקשה "לסדר". אם סכום אחד הוחלף, האחריות היא שלה.

מונח: מידע מוגבל

מה זה

כל מידע שאינו פומבי ושיש חובה משפטית, מקצועית או אתית להגן עליו: מידע אישי של לקוח, מידע חסוי, ומידע לא פומבי על צדדים שלישיים. פרק 4 מפרט.

דוגמה

שם הלקוח הוא מידע מוגבל. אבל גם "לקוח שלי, קבלן מנתניה, קיבל השבוע צו הריסה" הוא מידע מוגבל, כי בעיר קטנה אפשר לזהות אותו.

מונח: התממה (Anonymization)

מה זה

עיבוד של מידע כדי להקטין את האפשרות לזהות אדם: הסרה, הכללה, החלפה או טשטוש של פרטים. גילוי הדעת מדגיש שהתממה היא לא מתג של כן ולא, אלא מדרג, ושגם אחרי מחיקת שם אפשר לפעמים לזהות. "מטופל בן 52" הוא התממה טובה יותר מ"מטופל בן 52, שחקן כדורגל לשעבר מבית"ר". השני מזהה גם בלי שם.

דוגמה

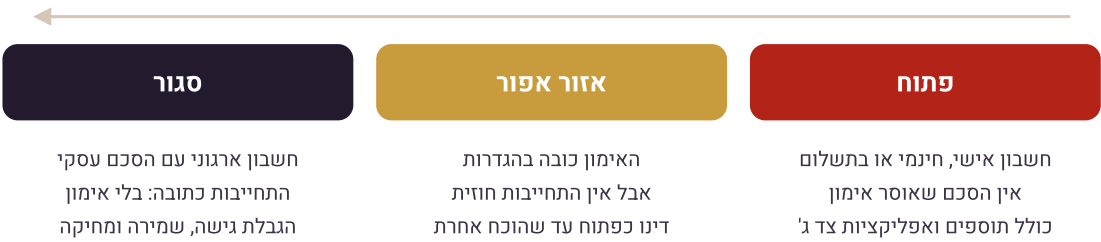
3. כלי פתוח או סגור: איך יודעים באיזה כלי אתם עובדים

זו השאלה שכל השאר תלוי בה, וגילוי הדעת עונה עליה בצורה חד-משמעית: ברירת המחדל היא שכלי הוא פתוח. כלי נחשב סגור רק אם יש בסיס חוזי או אחר שמוכיח זאת. כינויים כמו "ארגוני", "מאובטח" או "מיועד לעורכי דין" לא מספיקים.

עו"ד חיים רביה, ראש קבוצת הסייבר והפרטיות במשרד פרל כהן, ניסח את המשמעות המעשית במאמר שפרסם יום אחרי גילוי הדעת: כל שימוש ב-ChatGPT, ב-Gemini או ב-Claude שאינו במסגרת הסכם עסקי עם התחייבות מפורשת שלא לאמן את המודל על המידע, הוא שימוש בכלי פתוח.

הספקטרום: מפתוח לסגור

ככל שזזים שמאלה, יש יותר התחייבויות כתובות של הספק

המקטע האמצעי הוא הערת המדריך: גילוי הדעת לא מגדיר "אזור אפור", אבל קובע שבהיעדר בסיס חוזי, כלי נחשב פתוח.

ארבע שאלות שקובעות את הסיווג

גילוי הדעת מונה את מה שקובע: המערכת החוזית, סוג ההתקשרות, הסכם השימוש ומדיניות הפרטיות, סוג החשבון, הגרסה וההגדרות. בפועל, אפשר לצמצם את זה לארבע שאלות:

1. **מי חתם?** אתם כאדם פרטי בלחיצה על "אני מסכים", או המשרד בהסכם עסקי.
2. **מה כתוב על אימון?** האם יש התחייבות מפורשת שהתוכן שלכם לא ישמש לאימון, לשיפור או לפיתוח המודל.
3. **מי יכול לראות?** האם עובדי הספק או ספקי משנה רשאים לקרוא שיחות, ולכמה זמן הן נשמרות.
4. **איך מוחקים?** האם יש מדיניות שמירה ומחיקה ברורה, והאם היא חלה גם על גיבויים.

הערת המדריך: כיבוי האימון בהגדרות

רוב הצ'אטים מאפשרים לכבות בהגדרות את השימוש בשיחות לשיפור המודל. זה צעד חשוב, ועדיף לעשות אותו. אבל הגדרה שהשתמש יכול לשנות בלחיצה, בלי חוזה שמחייב את הספק, לא עונה כנראה על הדרישה ל"התחייבות כתובה, ברורה וחד-משמעית". ההמלצה שלנו: התייחסו לחשבון כזה כאל כלי פתוח לצורך מידע מוגבל, והשתמשו בו בחופשיות לכל השאר.

גם כלי סגור לא פוטר מבדיקה

כלי סגור עדיף, אבל גילוי הדעת מדגיש שאין בו "פטור". צריך לבדוק גם בו איך נשמרים הנתונים, מי מקבל הרשאות, מה נשמר בלוגים, האם יש הצפנה, ולאילו מערכות הכלי מחובר. ההסמכות ISO/IEC 27001 (אבטחת מידע) ו-ISO/IEC 42001 (ניהול מערכות AI) יכולות לעזור להוכיח שכלי סגור, אבל גם הן לא מחליפות את הבדיקה של החשבון הספציפי.

מונח: DPA (הסכם עיבוד נתונים)

מה זה נספח לחוזה עם ספק טכנולוגיה, שמסדיר מה הספק רשאי לעשות במידע שלכם: למה להשתמש בו, כמה זמן לשמור, למי להעביר ואיך למחוק. בשפת חוק הגנת הפרטיות, הספק הוא "מחזיק" והמשרד הוא "בעל השליטה" במאגר.

דוגמה כשהמשרד של נועה עבר לחשבון ארגוני של כלי AI, הוא חתם על DPA שקובע שהספק לא יאמן מודלים על התוכן ושהשיחות יימחקו 30 יום אחרי סגירת החשבון. המסמך הזה הוא ה"בסיס החוזי" שהופך את הכלי לסגור.

איך בודקים בעשר דקות: פרומפט לקריאת תנאי שימוש

תנאי השימוש ומדיניות הפרטיות הם מסמכים פומביים, ולכן מותר להדביק אותם לכל כלי. אפשר לתת ל-AI לעשות את הקריאה הראשונה, ואז לבדוק בעצמכם את הסעיפים שהוא מצביע עליהם.

אני עורך/ת דין (או: רופא/ה, רואה/ת חשבון) ובוחן/ת אם כלי AI מתאים לעבודה עם מידע חסוי של לקוחות.

להלן תנאי השימוש, מדיניות הפרטיות וה-DPA של [שם הכלי], לסוג החשבון [אישי / צוות / ארגוני].

ענה על כל שאלה בנפרד, וציין ליד כל תשובה את מספר הסעיף והציטוט המדויק מהמסמך:

1. האם הספק מתחייב לא להשתמש בתוכן שלי לאימון, לשיפור או לפיתוח המודל? האם

ההתחייבות מותנית בהגדרה שאני צריך להפעיל?

2. מי אצל הספק או אצל ספקי המשנה רשאי לקרוא שיחות, ובאילו נסיבות?

3. כמה זמן נשמרות שיחות וקבצים, ומה קורה בגיבויים?

4. איפה מאוחסן המידע (מדינה או אזור)?

5. האם מנהל החשבון הארגוני יכול לגשת לשיחות שלי?

6. האם יש הסמכות כמו ISO/IEC 27001 או ISO/IEC 42001?

אם התשובה לשאלה לא מופיעה במסמכים, כתוב "לא נמצא". אל תשלים מהידע הכללי שלך.

שימו לב לשורה האחרונה בפרומפט. בלעדיה, הכלי עלול "להשלים" תשובה מתוך מה שהוא יודע על הספק באופן כללי, וזה בדיוק סוג הטעות שפרק 7 עוסק בו.

רופאים

ההסתדרות הרפואית ממליצה שכל מוסד רפואי יגדיר פלטפורמות מאושרות לשימוש בכלי AI גנרטיביים. בבית חולים או בקופה, בדקו קודם מה אושר. בקליניקה פרטית, אתם המוסד.

עורכי דין

גילוי הדעת מביא כדוגמה את הסכם הפלטפורמה של Harvey, כלי AI משפטי, שקובע במפורש שהספק וספקי המשנה לא יאמנו מודלים על תוכן הלקוח. כך נראית התחייבות שמספיקה.

רואי חשבון ויועצים

תוכנות הנהלת חשבונות ומערכות שכר מוסיפות עכשיו רכיבי AI. בדקו גם אותן: עדכון גרסה יכול לשנות את תנאי השימוש בלי שתשימו לב.

4. מה נחשב "מידע מוגבל"

רוב אנשי המקצוע חושבים על "מידע חסוי" כעל תיק הלקוח: המסמכים, החוזים, הצילומים. גילוי הדעת מרחיב את ההגדרה הרבה מעבר לזה, ומפרט במפורש שהאיסור חל גם על פרטים חלקיים, על תיאורי מקרה, על ניסוחי מיילים, על נתונים מסחריים, על מידע רפואי ועל עובדות ייחודיות.

מפת המידע המוגבל: שלוש שכבות

שכבה ב: מידע לקוח

מה שמוגן בסודיות או בחיסיון

- העובדות שהלקוח סיפר
- האסטרטגיה והניתוח שלכם
- עצם קיומו של הייצוג או הטיפול

שכבה א: מידע אישי

כל מה שמזהה את הלקוח, במישרין או בעקיפין

- שם, ת"ז, כתובת, טלפון
- צירוף של גיל, עיר ומקצוע
- תאריך ואירוע ייחודי

שכבה ג: צדדים שלישיים

מידע לא פומבי על אנשים אחרים

- הצד שכנגד ועדים
- בני משפחה של הלקוח
- עובדים בתלוש שכר

שכבה ג חשובה במיוחד: גם הסכמה של הלקוח לא מתירה להזין לכלי פתוח מידע על צדדים שלישיים.

האיסור הוא לא רק "להדביק"

גילוי הדעת מונה שש פעולות: להזין, לאחסן, לעבד, לגלות, למסור, או לאפשר גישה. המשמעות המעשית: גם חיבור של כלי AI לתיקיית הדרייב של המשרד, גם העלאת קובץ שמע של פגישה לתמלול, וגם תוסף לדפדפן שקורא את המסך שלכם, הם פעולות שהאיסור חל עליהן.

בדרך כלל לא מידע מוגבל

- נוסח חוק, תקנה או פסק דין שפורסם
- שאלה עקרונית בלי עובדות של תיק
- טיוטה שלכם שכתבתם מאפס, בלי פרטי לקוח
- תבנית הסכם ריקה של המשרד
- תנאי שימוש ומסמכים פומביים של ספקים

נראה תמים, אבל הוא מידע מוגבל

- "תנסח לי תשובה למייל הזה" ומתחתיו המייל של הלקוח
- הקלטת פגישת ייעוץ שהועלתה לתמלול
- צילום מסך של מערכת ניהול התיקים
- "לקוח שלי, בעל מסעדה בזכרון יעקב..."
- תלוש שכר שהשם עליו הוסתר בטוש

מונח: מזעור נתונים

מה זה

עיקרון מדיני הפרטיות שגילוי הדעת מאמץ: מזינים לכלי רק את המידע שנחוץ למשימה הספציפית, ומוחקים מידע מיותר כשמסיימים, אלא אם יש חובה לשמור אותו.

דוגמה

דנה צריכה שהכלי יבדוק אם הוצאה מסוימת מוכרת לצורכי מס. היא לא צריכה להעלות את כל קלסר ההוצאות של הלקוח. מספיקים סוג ההוצאה, הסכום, וסוג העסק.

רופאים

מידע רפואי הוא "מידע בעל רגישות מיוחדת" לפי חוק הגנת הפרטיות. תמונת רנטגן כוללת לעיתים שם ותאריך בפינה, ומטא-דאטה של קובץ DICOM כולל פרטים מזהים גם כשלא רואים אותם.

עורכי דין

עצם קיומו של ייצוג הוא מידע מוגבל. "האם כדאי להגיש תביעה נגד חברת X?" חושף שיש לכם לקוח מול X, גם בלי שם הלקוח.

רואי חשבון ויועצים

מספר עוסק, מחזור הכנסות ושם הבנק מזהים עסק בקלות. בעסק קטן בעיר קטנה, גם "מספרה בקריית שמונה עם מחזור של 400 אלף" מזהה.

5. התממה: למה מחיקת השם לא מספיקה

זו הנקודה שבה רוב אנשי המקצוע נופלים. ההרגל הוא למחוק את השם ולהדביק את השאר. גילוי הדעת קובע שזה לא מספיק אם מהמידע שנותר אפשר להסיק את זהות הלקוח, את ענייננו, את מצבו העסקי, הרפואי או המשפחתי, או את עצם קיומו של הייצוג. וזה נכון גם כשהזיהוי אפשרי רק בהצלבה עם מידע ממקורות אחרים.

משפך ההתממה: מה נשאר אחרי שמוחקים את השם

הטקסט המקורי: שם, ת"ז, כתובת, גיל, מקצוע, אירוע, תאריך

מחקתם שם ות"ז. נשארו: גיל, עיר, מקצוע, אירוע, תאריך

הצלבה: חדשות מקומיות, לינקדאין, פסיקה

זיהוי חוזר של הלקוח

ככל שהפרטים שנשארו ייחודיים יותר, קל יותר לזהות. אירוע ותאריך הם בדרך כלל הפרטים המסוכנים ביותר.

הסיכון העתידי

גילוי הדעת מוסיף שיקול שקל לפספס. גם אם היום שום מערכת לא מצליחה לזהות לקוח מתוך רמזים, חובת הזהירות מחייבת לחשוש שמערכות עתידיות, חזקות יותר, יפענחו מידע שמזן היום ונשמר בשרתים של הספק. הוועדה מציינת שבשנתיים שעברו מאז 2024 הכלים כבר השתכללו מאוד. מידע שהדבקתם היום יכול להיות מזוהה בעוד שנתיים.

לפני ואחרי: שלוש דוגמאות

לפני: מזהה, גם בלי שם

"הלקוחה שלי, אלמנה בת 67 מרעננה, ירשה דירה ברחוב אחוזה יחד עם אחיה שגר בטורונטו, והוא מסרב למכור. מה האפשרויות?"

גיל, עיר, רחוב ומדינת מגורי האח. חיפוש אחד בפנקס המקרקעין מספיק כדי לזהות.

אחרי: שאלה עקרונית

"שני יורשים במושע בדירת מגורים. אחד מהם רוצה למכור והשני מסרב. מה המסלולים לפי חוק המקרקעין, ומה השיקולים בכל מסלול?"

אין עובדות של תיק. נועה מקבלת את אותה מפת אפשרויות, ומחילה אותה על הלקוחה בעצמה.

לפני: מזהה

"מטופל בן 34, שחקן כדורגל בליגת העל, קרע ברצועה הצולבת במשחק בשבת. הנה סיכום ה-MRI."

מקצוע, גיל, ליגה ותאריך משחק. כל עיתון ספורט כבר פרסם את השם.

אחרי: שאלה קלינית כללית

"קרע מלא ב-ACL אצל ספורטאי מקצועי בשנות ה-30. מה הספרות העדכנית אומרת על תזמון ניתוח מול שיקום שמרני, ועל זמן חזרה לפעילות?"

שאלה שאפשר לשאול על כל מטופל. את הממצאים הספציפיים ד"ר לוי משווה בעצמו.

לפני: מזהה

"לקוח שלי, יבואן קפה מחיפה, מחזור 3.2 מיליון, קיבל שומה של 410 אלף על הוצאות רכב. הנה הדות."

תחום צר, עיר ומחזור. ומעבר לזה, הדוח עצמו מכיל את מספר העוסק.

אחרי: שאלה מקצועית

"עוסק מורשה ביבוא, שהשתמש ברכב בבעלות העסק. אילו טענות עומדות לו בהשגה על פסילת הוצאות רכב, ואילו מסמכים כדאי לצרף?"

דנה מקבלת רשימת טענות ובודקת כל אחת מול החוק והפסיקה.

שימו לב לדפוס: ההתממה הטובה ביותר היא לא מחיקה של פרטים מתוך הסיפור, אלא כתיבה מחדש של השאלה ברמה עקרונית. במקום לשאול "מה לעשות בתיק הזה", שואלים "מה האפשרויות במצב מהסוג הזה". בפרומפט הבא הכלי עוזר לכם לנסח את השאלה העקרונית, בלי לקבל את הסיפור עצמו.

אני רוצה לשאול אותך שאלה מקצועית, בלי למסור פרטים על לקוח.
אתאר את סוג המצב רק במונחים כלליים: [למשל: סכסוך בין שני יורשים על מכירת דירה משותפת].

1. נסח עבורי 3 שאלות עקרוניות שאפשר לשאול על מצב מהסוג הזה, בלי לדעת שום פרט מזהה.
2. לכל שאלה, ציין אילו עובדות אני אצטרך לבדוק בעצמי מול התיק כדי להחיל את התשובה.
3. אל תבקש ממני פרטים נוספים על המקרה. אם חסר לך מידע, הצג חלופות ("אם... אז...").

מבחן השכן

הערת המדריך: לפני שאתם מדביקים, שאלו את עצמכם: אם השכן של הלקוח, העמית שלו לעבודה, או עיתונאי מקומי יקרא את הטקסט הזה, האם הוא ידע במי מדובר? אם התשובה היא "אולי", זה עדיין מידע מוגבל.

6. עץ ההחלטה: מותר להדביק?

חמשת הפרקים הקודמים מתכנסים לרצף אחד של שאלות. כדאי להדפיס את העמוד הזה ולתלות אותו ליד המסך, או להפוך אותו לחלק מנוהל המשרד (פרק 10). עוברים מלמעלה למטה, ועוצרים בתשובה הראשונה שמובילה לצד.

לפני כל הדבקה, העלאה או חיבור של כלי

לא

מותר בכל כלי. עדיין חלה חובת האימות על התוצר (פרק 7).

1 האם יש בטקסט או בקובץ מידע מוגבל, כולל פרטים חלקיים, עובדות ייחודיות או מידע על צדדים שלישיים?

↓ **כן**

כן

מותר, בכפוף למזעור נתונים, להרשאות ולנוהל המשרד. אין חובה קטגורית לבקש הסכמה.

2 האם הכלי סגור, כלומר יש לכם התחייבות כתובה של הספק לחשבון ולהגדרות שבהם אתם עובדים?

↓ **לא, או לא בטוחים**

כן

שאלו את השאלה העקרונית (פרק 5) והחילו את התשובה על התיק בעצמכם.

3 האם אפשר לנסח את השאלה מחדש ברמה עקרונית, כך שאיש לא יוכל לזהות את הלקוח או את עניינו, גם בהצלבה?

↓ **לא**

לא

עוצרים. עובדים בלי AI, או בכלי סגור.

4 האם יש הצדקה חריגה, והלקוח נתן הסכמה מדעת, מפורשת וקונקרטית לשימוש הזה, בכתב?

↓ **כן**

כן

עוצרים. הסכמת הלקוח לא מכשירה מידע של אחרים.

5 האם המידע כולל פרטים על צדדים שלישיים, שלא נתנו הסכמה?

↓ **לא**

מותר, בהיקף שהלקוח הסכים לו בלבד. מתעדים את ההסכמה ואת השימוש בתיק.

העץ מבוסס על סעיפים 38–43 בגילוי הדעת. השלב "הצדקה חריגה" לקוח מסעיף 39.4: הסתייה מהאיסור "יכולה להישקל, אם בכלל, רק בנסיבות חריגות".

שלושה מקרים שעוברים בעץ

המצב	איפה נעצרים	מה עושים
נועה רוצה לשפר ניסוח של סעיף בתבנית הסכם המכר הריקה של המשרד	שאלה 1: אין מידע מוגבל	מדביקה בכל כלי. בודקת את הניסוח שחזר.
ד"ר לוי רוצה לסכם 30 עמודי תיק רפואי של מטופל לפני חוות דעת	שאלה 2: החשבון שלו אישי	המרפאה עוברת לכלי סגור, או שהוא מסכם ידנית. התממה לא אפשרית בתיק מלא.
דנה רוצה לבדוק אם הוצאה מסוימת מוכרת, לפני פגישה עם לקוח	שאלה 3: אפשר לנסח עקרונית	שואלת על סוג ההוצאה וסוג העסק, בלי שם, בלי מספר עוסק ובלי סכומים מדויקים.

7. חובת האימות: פרוטוקול בחמישה צעדים

גילוי הדעת מסביר למה כלי AI טועים בצורה כל כך משכנעת: הם לא מתוכננים לספק תשובה נכונה, אלא תשובה "נכונה סטטיסטית", כזו שנשמעת סבירה. לכן הם מסוגלים להמציא פסק דין עם מספר הליך, שמות שופטים וציטוט, ולהציג אותו בביטחון מלא. בשפת התחום זה נקרא "הזיה".

מונח: הזיה (Hallucination)

מה זה	תוכן שהכלי ממציא ומציג כעובדה: אסמכתה שלא קיימת, סעיף חוק עם מספר שגוי, נתון סטטיסטי בלי מקור, או ציטוט שאיש לא אמר.
דוגמה	ד"ר לוי ביקש מקורות למשפט "שיעור החזרה לספורט אחרי ניתוח ACL הוא 81%". הכלי החזיר שלושה מאמרים, עם שמות כותבים, כתב עת ושנה. אחד מהם לא קיים. השניים האחרים קיימים, אבל לא מזכירים את המספר הזה.

מה כבר קרה בבתי המשפט

גילוי הדעת נשען על שורה של פסקי דין. בעניין פלונית (בג"ץ, פברואר 2025), בית המשפט העליון מתח ביקורת חריפה על עורך דין שהגיש עתירה עם פסיקה שהמערכת המציאה, בלי לבדוק שהיא קיימת. בפסק הדין נכתב שעורך דין שמגיש כתב טענות עם אסמכתאות בדויות "חוטא לכל חובותיו גם יחד": כלפי הלקוח, כלפי בית המשפט, כלפי הצד שכנגד וכלפי המקצוע. בעניין רמת גן (עע"מ, מרץ 2026) הבהיר העליון את הצד השני של המטבע: הפסול אינו בעצם השימוש בבינה מלאכותית, אלא בשימוש בלתי מבוקר בה. בנוסף, גילוי הדעת מפנה לארבעה הליכים בערכאות נמוכות יותר מ-2025 שבהם הוטלו סנקציות.

פרוטוקול האימות: לכל תוצר, לפני שהוא יוצא מהמשרד

צעדים 2-3 הם בדיוק מה שסעיף 32.2 בגילוי הדעת דורש: לאתר את פסק הדין במקור מוסמך, לקרוא אותו, ולוודא שהוא קיים ושההקשר מדויק.

שלוש טעויות נפוצות באימות

- **"הכלי שלנו מחובר למאגר, אז הוא לא ממציא."** גילוי הדעת מתייחס לזה במפורש. כלים שמאחזרים ממאגר מוגדר ומפנים למקורות מפחיתים את הסיכון, אבל לא פוטרים מאימות. גם כלי כזה יכול לצטט פסק דין קיים בהקשר שגוי.
 - **"שאלתי את הכלי אם המקור אמיתי, והוא אישר."** הכלי שהמציא את המקור יאשר אותו בקלות. אימות נעשה מחוץ לכלי.
 - **"זה רק מכתב ללקוח, לא כתב טענות."** גילוי הדעת מדגיש שהנזק גדול במיוחד דווקא כשהנמען הוא לא עורך דין: לקוח שמקבל חוות דעת שמשפיעה על זכויותיו, ושאינו לו כלים לזהות טעות.
- אפשר להיעזר בכלי כדי להקל על צעד 1, כלומר לקבל רשימה מסודרת של כל מה שצריך לבדוק. את הבדיקה עצמה עושים מחוץ לו.

עבור על הטקסט שכתבת למעלה, ובנה טבלה של כל טענה שדורשת אימות:
עמודה 1: הטענה או הציטוט, מילה במילה.
עמודה 2: סוג (פסק דין / סעיף חוק / נתון / מאמר / אחר).
עמודה 3: הפרטים המזהים שנתת (מספר הליך, תאריך, כתב עת, עמוד).
עמודה 4: מידת הביטחון שלך שהמקור קיים ואומר בדיוק את זה (גבוהה / בינונית / נמוכה), ולמה.
אל תתקן ואל תשנה את הטקסט. אני אבדוק כל שורה בעצמי במקור.

עורכי דין

חובת הנאמנות ואי-ההטעה כלפי בית המשפט
(כלל 34) חלה במלואה. אין להגיש מסמך,
לטעון טענה או להציג אסמכתה שלא אימתתם
בעצמכם. גם נוהל הרשות השופטת מ-2026
מנחה שופטים לבדוק הפניות וציטוטים מחשש
שמקורם ב-AI.

רופאים

ההסתדרות הרפואית קובעת שהמלצת כלי לא
תתקבל "כזה ראה וקדש". אם הכלי הפך
לסטנדרט מקצועי ואתם סוטים מהמלצתו,
מומלץ לתעד ולנמק ברשומה. ובחוות דעת
מומחה: בית משפט בארה"ב סירב להסתמך על
תצהיר מומחה שכלל מאמרים בדויים שמקורם
ב-GPT-4o.

רואי חשבון ויועצים

שיעורי מס, תקרות ומקדמות משתנים מדי שנה,
וכלים נוטים לענות לפי השנה שבה אומנו. צעד
4 (עדכניות) הוא הקריטי אצלכם. בדקו כל
מספר מול פרסומי רשות המסים לשנת המס
הרלוונטית.

כשירות מתמשכת: "אוריינות AI"

גילוי הדעת לא דורש להבין איך מודל בנוי. הוא דורש שלושה דברים: להכיר את גילוי הדעת ואת
הפסיקה, להכיר את הסיכונים הכלליים של כלי AI, ולהכיר את הכלי הספציפי שבו אתם עובדים:
למה הוא מתאים, מה המגבלות שלו, ומה תנאי השימוש.

החובה הזו לא נגמרת. כשהכלי מתעדכן, כשתנאי השימוש משתנים או כשמחברים אותו למערכת
חדשה, צריך לבדוק מחדש. גם ההסתדרות הרפואית ממליצה לרופאים לרכוש ידע בסיסי ב-AI
ולשמור על הכישורים הקליניים, כדי לא להגיע לתלות מוחלטת בכלי.

8. מתי מספרים ללקוח, ומתי צריך הסכמה

גילוי הדעת מבחין בין שני דברים שנוטים לבלבל ביניהם. שקיפות פירושה לספר ללקוח שאתם משתמשים ב-AI. הסכמה פירושה לקבל ממנו אישור מפורש להשתמש במידע שלו בכלי פתוח. שקיפות נדרשת במצבים מסוימים. הסכמה נדרשת רק במצב אחד, והיא הרבה יותר תובענית.

לא כל שימוש מחייב גילוי

אם אתם משתמשים בכלי באופן שגור, טכני או משני, בלי להזין מידע מוגבל לכלי פתוח, בלי לשנות מהותית את אופן מתן השירות ובלי להשפיע על החיוב, אין חובה כללית לספר. תיקון שגיאות כתיב, ניסוח מחדש של פסקה שכתבתם, או סיכום של פסק דין שפורסם הם דוגמאות לשימוש כזה. המבחן שגילוי הדעת מציע: האם לקוח סביר היה מצפה לדעת.

ששת המצבים שמחייבים שקיפות

#	המצב	דוגמה
1	השימוש נוגע באופן מהותי לדרך שבה מושגות מטרות הייצוג	נועה מבססת את אסטרטגיית המשא ומתן על ניתוח של כלי AI
2	מבוקש להזין מידע מוגבל לכלי פתוח, גם אחרי התממה שאינה מספקת	תמלול פגישה עם לקוח בכלי חנימי
3	השימוש צפוי להשפיע באופן מהותי על קבלת ההחלטות המקצועיות	כלי שמדרג סיכויי הצלחה של תביעה
4	הלקוח ביקש לדעת	"אתם משתמשים ב-ChatGPT בתיק שלי?"
5	ללקוח יש הנחיות או נהלים בנושא, והם הובאו לידיעתכם	חברה שהנוהל שלה אוסר על ספקים להזין את המידע שלה לכלי AI
6	השימוש רלוונטי לשכר הטרחה או להוצאות	חיוב לפי שעות על עבודה שהכלי עשה בדקות, או חיוב על מנוי לכלי

מצב 6 ראוי לתשומת לב. גילוי הדעת קובע שגם כשאין חובה לגלות, אסור שהשימוש ייצור מצג מטעה לגבי אופן מתן השירות או אופן החיוב. אם המשרד מחייב לפי שעות, ושלוש שעות של עבודה הפכו לעשרים דקות בזכות כלי, החיוב צריך לשקף את זה.

הסכמה: מתי, ומה היא צריכה לכלול

הסכמה נדרשת כשאתם מבקשים להשתמש במידע מוגבל של הלקוח בכלי פתוח, כולל אחרי התממה, אם ההתממה לא שוללת במידה מספקת אפשרות לזהות את הלקוח או את עניינו. בכלי סגור, הסכמה לא נדרשת באופן קטגורי. גילוי הדעת משווה זאת לשירותי ענן רגילים של המשרד, שגם הם לא מחייבים הסכמה מפורשת.

ההסכמה צריכה להיות מדעת, מפורשת וקונקרטית. כדי שהיא תהיה כזו, צריך להסביר ללקוח בשפה פשוטה לפחות חמישה דברים:

1. באיזו מערכת מדובר.
2. איזה סוג מידע יוזן אליה.
3. מה מטרת השימוש.
4. מה הסיכונים: עיבוד בידי צדדים שלישיים, שמירה בשרתים חיצוניים, שימוש לאימון, קושי במחיקה מלאה, ופגיעה אפשרית בחיסיון.
5. אילו חלופות קיימות.

כיוון נכון

הסכמה נפרדת, לשימוש מסוים, לסוג מידע מסוים, עם הסיכונים והחלופות.

אפשר גם בתוך מסמכי ההתקשרות, אם היא מנוסחת באופן ברור, מובחן ומותאם לסוג השימוש ולסוג המידע.

לא מספיק

"הלקוח מסכים כי עורך הדין רשאי להיעזר בכלי בינה מלאכותית במסגרת הטיפול בעניינו."

סעיף כללי בהסכם שכר הטרחה או בייפוי הכוח. גילוי הדעת קובע במפורש שזו לא הסכמה מדעת.

נוסח לדוגמה: הסכמה קונקרטית

הערת המדריך: זהו נוסח להמחשה בלבד, שנבנה לפי הרכיבים בסעיף 43.2 לגילוי הדעת. התאימו אותו לכל מקרה, ושקלו בדיקה של עורך דין לפני שימוש.

לצורך [מטרה, למשל: בדיקה ראשונית של חוזה השכירות שמסרת לנו], אבקש להיעזר בכלי הבינה המלאכותית [שם הכלי וסוג החשבון].

המידע שיוזן: [למשל: נוסח החוזה, ללא שמות הצדדים, ללא מספרי זהות וללא כתובת הנכס].

הסיכונים: הכלי מופעל על ידי ספק חיצוני. המידע יישמר בשרתים שאינם בשליטתי, ייתכן שישמש לשיפור המערכת, ואין ודאות שניתן יהיה למחוק אותו במלואו. הדבר עלול לפגוע בסודיות ובחיסיון של המידע.

החלופות: [למשל: בדיקה ידנית, שתיאריך כ-3 ימי עבודה נוספים].

☐ אני מסכים/ה לשימוש המתואר לעיל בלבד. ☐ אינני מסכים/ה. חתימה: _____
תאריך: _____

מה לא ניתן להכשיר בהסכמה

שני גבולות שגילוי הדעת חוזר עליהם. הראשון: הסכמת הלקוח לא מתירה שימוש במידע של צדדים שלישיים. השני: היא לא מכשירה פעולה שסותרת את החובות הבסיסיות של עורך הדין, כמו ויתור על אימות או העברת שיקול הדעת לכלי.

החיסיון שהלקוח עלול לאבד בעצמו

בהערות השוליים של גילוי הדעת מופיע פסק דין אמריקאי שכדאי להכיר: בעניין Heppner (ניו יורק, פברואר 2026) נקבע ששיחה של לקוח עם צ'אט ציבורי לא חוסה תחת חיסיון עורך דין-לקוח. הצ'אט אינו עורך דין, אין ציפייה סבירה לסודיות, והעברה מאוחרת של התוכן לעורך הדין לא "מחיה" חיסיון שלא היה מלכתחילה. גילוי הדעת מצטט גם את הספר של השופט יצחק עמית, שלפיו העברת מידע לצד שלישי עשויה להיחשב ויתור על החיסיון, אבל לא באופן אוטומטי. הערת המדריך: כדאי לומר ללקוחות כבר בפגישה הראשונה שלא יתייעצו עם צ'אט על התיק לפני שהם מדברים איתכם.

עורכי דין

יועצים משפטיים פנימיים פועלים לפי מדיניות התאגיד. בהיעדר מדיניות, ולפני הזנת מידע מוגבל לכלי פתוח, ראוי לקבל אישור הנהלה ולערב את ממונה אבטחת המידע ואת ממונה הפרטיות. גם אז, מדיניות התאגיד לא פוטרת משיקול הדעת האישי.

רופאים

לפי ההסתדרות הרפואית, כשכלי משפיע באופן ממשי על החלטה רפואית, מסבירים למטופל שההמלצה התקבלה בסיוע AI ושיש עליה פיקוח אנושי, וההסכמה הופכת לחלק מההסכמה מדעת לטיפול. בשימוש שגרתי או מנהלי מספיקה הסכמה כללית. ושימוש מסחרי במידע מטופלים בלי הסכמה מודעת אסור.

רואי חשבון ויועצים

הערת המדריך: אין כאן כלל ייעודי, אבל חוק הגנת הפרטיות מחייב ליידע את מי שמוסר לכם מידע אישי על השימוש בו. הוספה של פסקה קצרה וברורה על כלי AI למכתב ההתקשרות היא נוהג טוב, גם אם אינה מחליפה הסכמה קונקרטית לכלי פתוח.

9. סוכני AI: מה מותר להם לעשות לבד

צ'אט עונה כשפונים אליו. סוכן פועל: קורא מיילים, ממלא טפסים, שולח, מתזמן ומחבר מערכות. גילוי הדעת מקדיש לזה פרק חדש, ונקודת המוצא שלו פשוטה: ככל שהאוטונומיה עולה, עולים גם הסיכונים, ולכן עולה גם רמת הפיקוח הנדרשת.

הרמזור: מה סוכן רשאי לעשות

אדום: אסור בלי אדם

- הסעיף המרכזי בגילוי הדעת: אין לאפשר לסוכן לעשות את אלה במקום עורך הדין
- לקבל החלטה מהותית בתיק
 - למסור ייעוץ עצמאי ללקוח
 - לפעול מול לקוח, בית משפט או צד ג'
 - להגיש כתב בי-דין או למסור מסמך מחייב

צהוב: רק באישור

- הסוכן מכין, אדם בודק ומאשר לפני שזה יוצא
- טיוטת תשובה למייל של לקוח
 - סיכום תיק או רשומה רפואית
 - מילוי טופס רשמי לפני הגשה
 - מעבר ראשוני על מסמכים בבדיקת נאותות

ירוק: מותר לבד

- פעולות טכניות שהן תחומות, מתועדות והפיכות, ושנובעות מהחלטה אנושית קודמת
- מיון מיילים לתיקיות לפי לקוח
 - הקלדת חשבוניות לטייטה בתוכנה
 - תמלול פגישה בכלי סגור
 - תזכורות פנימיות ביומן

מבוסס על סעיף 52. הדוגמאות בירוק ובצהוב הן הערת המדריך. "בדיקת נאותות" מוזכרת בגילוי הדעת כתחום שבו ייתכן בעתיד פיקוח מדגמי.

ההבדל בין ירוק לאדום הוא לא סוג הכלי, אלא סוג הפעולה

אותו סוכן יכול לעשות פעולה ירוקה ופעולה אדומה. הסוכן של דנה שמקליד חשבוניות לטייטה פועל בירוק: הוא מבצע החלטה שדנה קיבלה מראש, הפעולה מתועדת, ואפשר לבטל אותה. אם אותו סוכן יתחיל לשלוח ללקוחות הודעות כמו "ההוצאה הזו לא מוכרת, אל תגישו אותה", הוא עבר לאדום: זה ייעוץ עצמאי.

פיקוח לא חייב להיות אישור של כל לחיצה

גילוי הדעת מבהיר שפיקוח אנושי יכול להיעשות גם בדרכים אחרות, ולא רק באישור בזמן אמת של כל פעולה: מדיניות שנקבעת מראש, הרשאות וגבולות פעולה, התראות, תיעוד ובקרה, ויכולת להתערב או לעצור. מה שקובע הוא שהשליטה המקצועית נשארת בידיכם בכל שלב רלוונטי.

כלי חדש עם יכולות חריגות

- לא מחברים אותו למייל, לדרייב או למערכת התיקים ביום הראשון
- מנסים אותו קודם בסביבה מבודדת, על נתונים לא אמיתיים
- מחכים שיעבור בדיקה של גורם מקצועי ושיצבור ניסיון לאורך זמן
- גילוי הדעת מביא כדוגמה מודל שהפגין יכולות אוטונומיות באיתור ובניצול חולשות תוכנה

חמש בקורות לכל סוכן מחובר

- **הרשאות מינימליות:** קריאה בלבד, אם אין צורך בכתיבה
- **תיחום:** תיקייה אחת, לא כל הדרייב
- **לוגים:** תיעוד של כל פעולה שהסוכן ביצע
- **כפתור עצירה:** דרך לנתק אותו מיד
- **בעלים:** אדם אחד שאחראי עליו ובודק אותו

מונח: סביבה מבודדת (Sandbox)

מה זה
דוגמה

מחשב, חשבון או תיקייה נפרדים, שאין להם גישה למערכות האמיתיות של המשרד ולמידע של לקוחות. מנסים בהם כלי חדש בלי לסכן משהו. לפני שהיא מחברת סוכן למייל של המשרד, דנה פותחת תיבת דואר חדשה, שולחת אליה 20 חשבוניות פיקטיביות, ובודקת במשך שבועיים מה הסוכן עושה איתן.

רופאים

כבר ב-2024 קבעה הלשכה לאתיקה של הר"י שהפניה אוטומטית לבדיקה, בלי הסכמת המטופל ובלי שיקול דעת של הרופא המטפל, אינה אתית. ב-2026 הוסיפה: כלי יפעל כמערכת תומכת החלטה, לא ככלי אוטונומי שמחליט במקום הרופא.

עורכי דין

הקו האדום כולל במפורש מסירה של מסמכים מחייבים והגשת כתבי בי-דין. סוכן שמגיש לנט המשפט, גם אם כתב הטענות אושר קודם, צריך שלב אישור אנושי סמוך להגשה.

רואי חשבון ויועצים

סוכנים שמתחברים לחשבון הבנק או לאזור האישי ברשות המסים הם האדום של המקצוע. הגשת דוח, תשלום ושינוי פרטים דורשים אישור אנושי, גם כשהסוכן מסוגל לבצע אותם.

10. המשרד: נוהל, הכשרה וספקים

החידוש הגדול בגילוי הדעת הוא המעבר מאחריות אישית לאחריות מערכתית. הנהלת המשרד ועורכי הדין המפקחים צריכים לנקוט אמצעים סבירים כדי שכל מי שעובד במשרד ישתמש ב-AI בהתאם לכללים. ועורך דין שחורג מהנהלים לא יכול להצטדק בכך שלא פיקחו עליו מספיק.

משרד קטן, אותו רף

גילוי הדעת מכיר בכך שמשרד של עורך דין אחד אינו משרד של 200 עורכי דין. גודל המשרד, תחומי העיסוק וסוגי המערכות משפיעים על אופן היישום ועל המשאבים. הם לא משפיעים על עצם החובה לעמוד ברף המינימלי. במשרד קטן הנוהל יכול להיות עמוד אחד, וההכשרה שיחה של חצי שעה. אבל הם צריכים להתקיים.

תבנית: נוהל AI בעמוד אחד

הערת המדריך: השדות לקוחים מסעיף 46.1 לגילוי הדעת. מלאו אותם, הדפיסו, ותנו לכל עובד לחתום שקרא.

כלים וחשבונות מאושרים	[שם הכלי, סוג החשבון, סגור או פתוח, מי אישר ומתי]
משימות מותרות	[למשל: ניסוח מתבניות, סיכום פסיקה שפורסמה, תרגום, תמלול בכלי סגור בלבד]
מידע שאסור להזין	[מידע מוגבל לכל כלי פתוח. רשימת דוגמאות מפרק 4]
מתי נדרש אישור של בכיר	[כלי חדש, חיבור למערכת, שימוש שמחייב שקיפות או הסכמה]
איך מאמתים	[פרוטוקול חמשת הצעדים מפרק 7, ומי חותם על התוצר]
תיעוד	[איפה מתעדים שימוש מהותי או חריג, והסכמות של לקוחות]
סוכנים וכלים מחוברים	[תנאים לחיבור, הרשאות, בעלים, כפתור עצירה]

בקשות לגבי מידע אישי

[איך מטפלים בבקשה של לקוח לעיין במידע, לתקן אותו או למחוק אותו]

בחינה תקופתית

[מתי בודקים מחדש את הכלים, את הסיווג שלהם ואת הנוהל, למשל כל רבעון]

הכשרה: לכולם, לא רק לעורכי הדין

גילוי הדעת קובע שההכשרה צריכה לכלול עורכי דין, מתמחים, עובדים משפטיים ועובדי מנהלה, כלומר כל מי שמשמש בכלי או נחשף אליו. הנושאים: מגבלות המערכת, סיכונים סודיות ופרטיות, חובת האימות, הכללים לגבי מידע מוגבל, והסכנה בהסתמכות יתר. ובלשון גילוי הדעת: אין די בהעמדת הכלי לשימוש העובדים.

פרומפט להעתקה

אני מנהל/ת משרד [עורכי דין / רואי חשבון / מרפאה] עם [מספר] עובדים. צרף/י לכאן את נוהל ה-AI של המשרד: [הדבקת הנוהל, שאין בו מידע של לקוחות].

הכנ/י הדרכה של 30 דקות לצוות, שכוללת:

- חמש דוגמאות מוחשיות מהעבודה שלנו: מה מותר להדביק ומה אסור, ולמה.
- בוחן של 10 שאלות אמריקאיות, עם הסבר לכל תשובה נכונה.
- דף סיכום של עמוד אחד לתלות ליד המחשב.

השתמש/י רק בכללים שמופיעים בנוהל. אם משהו לא מוסדר בו, כתוב/י "לא מוסדר, לבדוק עם ההנהלה".

חומות סיניות: גם בתוך המשרד

חובת הסודיות לא נגמרת בדלת של המשרד. כלי AI שמחובר למערכת המסמכים עלול להציג לעובד מידע מתיק שהוא לא מטפל בו, או לחבר בין שני תיקים שהמשרד הפריד ביניהם בחומת סינית. גילוי הדעת דורש להבטיח שהכלי שומר על הפרדות הקיימות, ומעדיף אמצעים טכנולוגיים שמגבילים גישה בפועל על פני נהלים כתובים בלבד. משרד שמאמן מודל פרטי צריך לוודא שהמודל לא מתאמן על תיקים שיש עליהם חומה.

מונח: חומה סינית

מה זה

הפרדה בתוך ארגון בין צוותים או תיקים, כדי שמידע מצד אחד לא יגיע לצד השני. נפוץ כשמשרד מייצג שני לקוחות עם אינטרסים מנוגדים, או כשעורך דין חדש הגיע ממשרד שייצג את הצד שכנגד.

דוגמה

במשרד של נועה, שותף אחד מייצג קבלן ושותפה אחרת מייצגת דיירים בפרויקט אחר של אותו קבלן. אם כלי ה-AI המשרדי יכול לחפש בכל המסמכים, השאלה "מה ידוע לנו על הקבלן?" תפרוץ את החומה.

בדיקת ספקים: שש התחייבויות

כשהכלי מגיע מספק חיצוני, גילוי הדעת מונה מה צריך לוודא שהספק מתחייב אליו, חוזית, תפעולית וטכנולוגית:

לא לשתף את המידע עם צדדים שלישיים ☐

לא להשתמש במידע לאימון או לשיפור המודל, אלא בהסכמה מתאימה ☐

לא לכלול את המידע, את התוצרים, את המטא-דאטה או את דפוסי השימוש במאגרים שאינם בשליטת המשרד, ולא להעמיד אותם לרשות לקוחות אחרים של הספק ☐

לקיים אבטחת מידע ובקרת גישה ברמה סבירה ☐

לקבוע מדיניות שמירה ומחיקה ☐

להסדיר בהסכם את חלוקת האחריות בין "המחזיק" (הספק) ל"בעל השליטה" (המשרד או הלקוח) ☐

וגם כאן: העובדה שכלי משווק למגזר המשפטי, או מוצג כ"מאובטח", לא פוטרת מהבדיקה. כשצריך, נעזרים באנשי מקצוע: מומחה אבטחת מידע, פרטיות או מערכות מידע.

עורכי דין

האחריות לנהלים, לפיקוח ולהכשרה מוטלת על עורכי הדין המנהלים, המפקחים והמשתמשים. גילוי הדעת מסכם: שימוש ב-AI במסגרת משרדית לא מפחית את האחריות, ולפעמים מחייב משמעת ארגונית גבוהה יותר.

רופאים

ההסתדרות הרפואית ממליצה שכל מוסד רפואי ימנה ממונה אתיקה לשימוש בכלי AI, יקבע נהלים לרכישה ולפיתוח של כלים, ויגדיר פלטפורמות מאושרות לכלים גנרטיביים פתוחים. בקליניקה פרטית, אתם הממונה.

רואי חשבון ויועצים

משרד רו"ח מחזיק מאגר מידע גדול על לקוחות ועל עובדיהם, ולכן חלות עליו חובות אבטחת המידע של חוק הגנת הפרטיות. ספק AI שמעבד את המידע הוא "מחזיק", וההסכם איתו צריך לשקף זאת.

11. תוכנית יישום ורשימת בדיקה

רוב המשרדים והקליניקות כבר משתמשים ב-AI, לפעמים בלי שהנהלה יודעת. המטרה של התוכנית הבאה היא לא לעצור את השימוש, אלא להעביר אותו למסלול מוסדר בתוך ארבעה שבועות.

שבוע 1: מיפוי

- שאלון קצר לכל עובד: באילו כלים הוא משתמש, באיזה חשבון, ולמה
- רשימה של כל הכלים, כולל תוספים ותכונות AI בתוכנות קיימות

שבוע 2: סיווג

- ארבע שאלות הסיווג (פרק 3) לכל כלי
- החלטה: מה פתוח, מה סגור, ומה עוברים לחשבון ארגוני

שבוע 3: נוהל

- מילוי תבנית הנוהל (פרק 10)
- עדכון מכתב ההתקשרות ונוסח ההסכמה הקונקרטית (פרק 8)

שבוע 4: הכשרה

- הדרכה של 30 דקות ובוחן
- עץ ההחלטה (פרק 6) ליד כל עמדה
- מועד לבחינה הבאה בעוד שלושה חודשים

רשימת בדיקה

- ☐ קראתי את גילוי הדעת המעודכן (או את הכללים של המקצוע שלי) ואת הפסיקה המרכזית
- ☐ לכל כלי שאני משתמש בו, אני יודע אם הוא פתוח או סגור, ויש לי מסמך שמבסס את התשובה
- ☐ בחשבונות האישיים כיביתי את השימוש בשיחות לאימון
- ☐ אני לא מזין מידע מוגבל לכלי פתוח, כולל פרטים חלקיים ותיאורי מקרה
- ☐ כשאני מתמים, אני כותב את השאלה מחדש ברמה עקרונית, ולא רק מוחק שם
- ☐ כל אסמכתה, נתון וציטוט שהכלי מחזיר נבדק אצלי במקור מוסמך לפני שימוש
- ☐ אני יודע מהם ששת המצבים שמחייבים שקיפות כלפי הלקוח
- ☐ יש לי נוסח הסכמה קונקרטית, ואני לא מסתמך על סעיף כללי בהסכם
- ☐ החיוב שלי משקף את העבודה שנעשתה בפועל, גם כשהכלי חסך זמן
- ☐ שום סוכן לא שולח, מגיש או מייעץ בלי אישור אנושי
- ☐ לכל סוכן מחובר יש הרשאות מינימליות, לוגים, כפתור עצירה ובעלים
- ☐ יש נוהל כתוב, וכל העובדים, כולל מנהלה ומתמחים, עברו הכשרה
- ☐ בדקתי את ההסכם עם כל ספק AI מול שש ההתחייבויות
- ☐ קבעתי מועד לבחינה תקופתית של הכלים ושל הנוהל

12. מילון מונחים

AI Agent / סוכן בינה מלאכותית

מערכת שפועלת באוטונומיה מסוימת: מתכננת צעדים, בוחרת כלים ומתחברת למערכות אחרות בלי אישור אנושי לכל צעד.

DPA / הסכם עיבוד נתונים

נספח לחוזה עם ספק, שמסדיר מה מותר לו לעשות במידע: מטרה, שמירה, העברה ומחיקה.

Explainability / יכולת הסבר

היכולת להבין איך הכלי הגיע לתוצאה. ההסתדרות הרפואית ממליצה להעדיף כלים שמספקים רמה כלשהי של הסבר.

Generative AI / בינה מלאכותית גנרטיבית

מערכת שיוצרת תוכן חדש, כמו טקסט, תמונה, קול או קוד, על סמך דפוסים שלמדה.

Hallucination / הזיה

מידע שהכלי ממציא ומציג כעובדה, כמו אסמכתה שלא קיימת או נתון בלי מקור.

Human in the loop / האדם שבמערכת

עיקרון שלפיו אדם מקצועי מפקח על החלטות שמתקבלות בסיוע AI, ברמה שמותאמת לסיכון.

ISO/IEC 27001, ISO/IEC 42001

תקנים בינלאומיים לאבטחת מידע ולניהול מערכות AI. הסמכה לפיהם יכולה לתמוך בסיווג כלי כסגור.

LLM / מודל שפה גדול

מודל שאומן על כמויות עצומות של טקסט, ומשמש מנוע לצ'אטים כמו Gemini ו-ChatGPT, Claude.

Sandbox / סביבה מבודדת

סביבת ניסוי בלי גישה למערכות האמיתיות ולמידע של לקוחות.

אוריינות AI

הבנה סבירה של יכולות הכלי, מגבלותיו, סיכוניו ותנאי השימוש בו. לפי גילוי הדעת, חובה מתמשכת.

בעל שליטה ומחזיק

מונחים מחוק הגנת הפרטיות. בעל השליטה קובע את מטרות העיבוד (המשרד), והמחזיק מעבד את המידע עבורו (הספק).

גילוי דעת

מסמך של ועדת האתיקה שמפרש את כללי האתיקה בנושא מסוים. את/60/24 הוא גילוי הדעת על AI.

התממה

הסרה, הכללה או החלפה של פרטים מזהים כדי להקטין את האפשרות לזהות אדם. אינה מוחלטת.

זיהוי חוזר

זיהוי של אדם מתוך מידע שעבר התממה, בדרך כלל בהצלבה עם מקורות אחרים.

חזקה לכאורה

הנחת מוצא שאפשר לסתור. אי-עמידה בגילוי הדעת יוצרת חזקה שעורך הדין הפר את חובותיו.

חומה סינית

הפרדה בתוך ארגון בין צוותים או תיקים, כדי שמידע לא יעבור ביניהם.

חיסיון עורך דין-לקוח

הגנה על תקשורת בין לקוח לעורך דינו מפני חשיפה בהליך. העברת המידע לצד שלישי עלולה לפגוע בה.

כלי פתוח

כלי שאין לגביו התחייבות כתובה שהמידע נשמר בסביבה מבוקרת ולא משמש לאימון. ברירת המחדל.

כלי סגור

כלי שיש לגביו התחייבויות חוזיות ואמצעים טכניים שמבטיחים שהמידע לא ייצא ולא ישמש לאימון.

מזעור נתונים

הזנה של המידע הנחוץ בלבד, ומחיקה של מידע מיותר בסיום.

מידע מוגבל

מידע לא פומבי שיש חובה להגן עליו: מידע אישי, מידע לקוח חסוי, ומידע על צדדים שלישיים.

תוצר AI

כל פלט של כלי AI: טיוטה, סיכום, ניתוח, טבלה, תמונה או קוד.

טופדין AI · מדריכי AI ושיווק לבעלי מקצועות חופשיים. המדריך מבוסס על גילוי דעת את/60/24 המעודכן של ועדת האתיקה הארצית של לשכת עורכי הדין (ספטמבר 2026), על "כללי אתיקה בשימוש בבינה מלאכותית ברפואה" של הלשכה לאתיקה בהסתדרות הרפואית (אפריל 2026), ועל ניתוחו של עו"ד חיים רביה (law.co.il, ספטמבר 2026).

המדריך נועד למידע כללי בלבד ואינו ייעוץ משפטי, רפואי, חשבונאי או מקצועי אחר, ואינו מחליף בדיקה של הכללים העדכניים החלים על המקצוע שלכם או התייעצות עם איש מקצוע. המידע נכון למועד הכתיבה (אוקטובר 2026), וכלים, תנאי שימוש וכללים משתנים. קטעים שמסומנים "הערות המדריך" הם פרשנות והמלצות שלנו. הדמויות בדוגמאות דמיוניות.